

TEKNOLOGIAN HISTORIAN KOKOUS JA EXPO LISSABONISSA

Viime kesänä Lissabonissa järjestettiin EXPO-maailmannäyttely, jonka pääteemoina olivat meret ja löytöretket. Näyttely veti Portugaliin tuhansia turisteja sekä useita tieteellisiä kongresseja. Eräs niistä oli The International Committee for the History of Technology (ICOHTEC) 25. symposium. Tämä vuonna 1968 perustettu ja UNESCOon assosioitunut yhdistys pitää kokouksiaan lähes vuosittain eri maissa. Tämänvuotiseen kokoukseen 18. – 22. elokuuta osallistui noin 140 henkeä kolmestakymmenestä maasta. Vaikka yhdistyksen jäsenkunta kattaa kaikki maanosat, toiminnan painopiste on ollut tähän saakka vanhalla mantereella ja useimmat kokouksen osanottajista olivat manner-Euroopasta.

Ruutia, onnettomuuksia ja musiikkia

Osa symposiumin istunnoista liittyi läheisesti EXPOa ja Portugalin historiaa sivuaviin aiheisiin. Teknologiaa, löytöretkiä ja siirtomaita käsittelevä istunto oli luonnollisesti kokouksen ykkösisntunto. Jo usean vuoden ajan ICOHTEC-symposiumien eräänä kesto-aiheena on ollut ruudin historia, josta aiheesta Brenda Buchanan toimitti pari vuotta sitten ansiokkaan kirjan. Tällä kertaa esillä oli näkyvästi Portugalin siirtomaavallan ajan salpietarin ja ruudin valmistus. Ruotsalaisen Göran Ahlströmin järjestämä maailmannäyttelyjen historiaa tarkasteleva laaja, kaksipäiväinen istunto herätti samoin paljon keskustelua. Myös amerikkalainen James C. Williams oli koonnut erittäin mielenkiin-

toisen istunnon, jossa käsiteltiin luonnononnettomuuksien ehkäisyä tekniikan keinoin. Esimerkkitapauksiin kuului muiden muassa 60 000 ihmishenkeä vaatinut Lissabonin maanjäristys vuonna 1755, jota pidetään eräänä Euroopan tuhoisimmista.

Kokouksessa pidettiin kaikkiaan noin sata esitelmää kahdessatoista, osin rinnakkaisessa istunnossa, joiden teemoina olivat muunmuassa teollistuminen ja teknologinen identiteetti sekä teknologian, tieteen ja talouden vuorovaikutus. Muihin aiheisiin kuuluivat tieteellisten instrumenttien valmistuksen historia, liikennevälineiden motorisointi, teknologinen hegemonia kehitysavussa sekä teknologian ja musiikin suhteet. ICOHTEC-symposiumeihin on perinteisesti liittynyt erittäin runsas sosiaalinen ohjelma. Tällä kertaa se sisälsi käynnin EXPOssa, jokiristeilyn Tejolla, ekskursioita historiallisiin kohteisiin, kuten vesi- ja vaunumuseoon, sekä fado- ja lied-konsertit.

Lähivuosien ohjelmaa

Ensi vuonna Ranskan Belfortissa pidettävän kongressin pääteema on teknologinen muutos. Vuonna 2000 ICOHTEC kokoontuu Prahaan pohtimaan energiaan ja ympäristöön liittyvää problematiikkaa. Vain viikko ennen tuota kokousta amerikkalainen The Society for the History of Technology pitää kolmannen kokouksen Euroopassa. Kokouspaikkana on München. Vuonna 2001 ICOHTEC-symposium järjestetään 21. kansainvälisen tieteen historian kongressin yhteydessä Mexico Cityssä.

ICOHTEC on avoin kaikille teknologian historian harrastajille ja tutkijoille. Lähempiä tietoja siitä on saatavissa ICON-vuosikirjasta ja yhdistyksen kotisivuilta: <http://www.icohtec.org>.

Timo Myllyntaus